

ІНВЕСТУВАННЯ РОЗВИТКУ ДЕПРЕСИВНИХ ТЕРИТОРІЙ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Одним з головних чинників економічного зростання як в державі так і в регіонах є залучення інвестицій. На сучасному етапі формування ринкових відносин активізація інвестиційних процесів передбачає ефективне стимулювання розвитку депресивних територій.

Проблеми депресивності територій та окремі аспекти інвестиційного забезпечення регіонального розвитку доволі широко висвітлюються в працях З.С.Варналія, І.М.Вахович, В.М.Геєць, З.В.Герасимчук, М.І.Долішного, Л.М.Зайцевої, В.М.Опаріна, С.І.Юрія, однак недостатньо уваги приділено питанням інвестування розвитку депресивних територій.

Інвестиційна діяльність на рівні депресивних територій віддзеркалює макроекономічні тенденції, однак зазнає впливу економічної ситуації, соціально-економічних умов, що об'єктивно склалися в регіонах. Це потребує відповідного корегування і регулювання з боку органів влади. Управління інвестиційною діяльністю на рівні депресивних територій відбувається за двома напрямками. По-перше, це підвищення інвестиційної привабливості, яку забезпечують розвиток ринкової інфраструктури, рівень заробітної плати, рівень зайнятості, соціальна ситуація, доступ до перспективних ринків збуту, високопрофесійні кадри, вагомий виробничий потенціал. По-друге, важливою складовою механізму управління інвестиційною діяльністю виступає регулювання обсягів централізованих капіталовкладень.

Для оцінки інвестиційної ситуації депресивних територій, доцільно враховувати взаємозв'язок між інвестиційною привабливістю та інвестиційною активністю даних територій. При оцінці інвестиційної привабливості депресивних територій використовуються показники, що свідчать про доцільність вкладання коштів(показники виробничо-фінансового, соціального,

природно-географічного потенціалу, показники соціально-політичної та екологічної безпеки), а для оцінки інвестиційної активності-обсяги та темпи інвестування.

Зіставлення даних за результатами оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційної активності депресивної території дозволяє оцінити коефіцієнт використання інвестиційних можливостей території. Даний підхід може бути використаний при визначенні типу інвестиційної політики депресивних територій. Перевищення інвестиційної активності над інвестиційною привабливістю свідчить про виважені підходи до інвестиційної політики депресивної території, адже фактичні результати вищі потенційних. У протилежному випадку, навпаки,- свідчить про недовикористання інвестиційної спроможності території та відповідно й про недоліки інвестиційної політики загалом.

Встановлення особливого режиму інвестування для депресивних територій передбачає обов'язкове врахування пріоритетності розвитку окремих галузей (і навіть підприємств), особливостей відтворювальних процесів, готовності до оновлення виробничого потенціалу, ефективності можливих витрат у довгостроковому розвитку.

На нашу думку, державна інвестиційна політика депресивних територій має проводитися у комплексі з іншими антикризовими заходами загально-економічного значення (загальне оздоровлення економічної ситуації, створення сталих передумов для ефективного функціонування ринкового механізму, забезпечення умов для формування прогресивних територіально-галузевих пропорцій). Це дозволить створити передумови для нормального функціонування економіки цих територій в майбутньому.

Герасимчук З.В. вважає, що ефективне інвестування депресивних територій можливе при вирішенні таких стратегічних завдань: ліквідація глибинних структурних деформацій у більшості депресивних територій, що зумовлюють зниження ділової, в тому числі інвестиційної, активності, нівелювання негативних наслідків не сприятливих стартових умов входження

на ринок; запобігання руйнації наявного виробничого і науково-технічного потенціалу через різке скорочення інвестування при критичному рівні зносу основних фондів, що суттєво обмежує можливості активізації економічної діяльності; удосконалення механізму державного регулювання інвестицій для стимулювання довгострокових вкладень фінансових ресурсів і створення сприятливого інвестиційного клімату [2].

Важливе значення має врахування і такого чинника, як загальна доцільність інвестиційної підтримки соціально-економічного розвитку депресивних територій в межах наявної регіонально-галузевої спеціалізації. Це потребує аналізу соціальної, політичної, екологічної та демографічної ситуації, в тому числі динаміки міграційних процесів. Доцільно виділяти повністю або частково депресивні території та проводити щодо них різну державну інвестиційну політику. Це передбачає ранжування таких територій за рівнем депресивності та визначення на цій основі регіональних пріоритетів інвестування, етапів виділення централізованих інвестиційних ресурсів, диференційованих заходів регулювання відтворювальних процесів.

Для повністю депресивних територій нереально залучити інвестиції в необхідних обсягах. Їх слід спрямовувати на підтримку найважливіших галузей життєзабезпечення населення, підтримку виробничої діяльності обмеженого кола структуроутворюючих підприємств, у тому числі для виключення можливості соціального вибуху, але головне – з метою нівелювання дії чинників, що викликають депресивний стан регіонів, та створення передумов для пожвавлення ділової активності.

Таким чином, інвестиційні ресурси повинні спрямовуватись передусім на розвиток тих депресивних територій, у яких помітне відносне пожвавлення інвестиційних мотивацій, є достатні трудові ресурси, відносно сприятливі політичні та екологічні умови. Це запобігатиме розпорошенню ресурсів за численними об'єктами, дасть змогу швидко освоїти їх і забезпечити своєчасну окупність.

Список літератури:

1. Закон України „Про стимулювання розвитку регіонів ” від 8 вересня 2005 р. №2850
2. Управління фінансовими ресурсами регіону: Моногр./ З.В.Герасимчук, І.М.Вахович, І.М. Камінська. Луцький держ. техн.. ун-т. – Луцьк: Надстир'я , 2005.- 176.
3. Проблеми і шляхи розвитку депресивного регіону (на прикладі областей Поліського економічного району): Монографія / [М.І. Карлін, Л.М. Горбач, Н.В. Вишневська та ін.]; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки, Луцьк: Вежа, 2006. – 430с.
4. Фінансова система інвестиційного забезпечення регіонального розвитку економіки: моногр. / О.О. Другов; Нац. банк України, ін-т банк. справи, Львів. ін-т банк. справи. – К., 2007. – 151 с. – Бібліогр.: с. 143-151.